

Antonia Pavlic 7-8-8
7019 — 60th Lane
Ridgewood Sta.
Brooklyn, N.Y. 11227

AMERICAN IN SPIRIT
FOR ALL IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

Hajle Selasie išče pot k miru v Biafri

Abesinski cesar Hajle Selasie predstavlja razgovorom o končanju vojskovanja med Nigerijo in Biafro v Adis Abebi.

ADIS ABEBA, Abes. — Ta teden se vrše tod razgovori med predstavniki zvezne vlade Nigerije v Lagosu s predstavnikoma nekdanje Vzhodne pokrajine Nigerije, ki se je lani v maju proglasila za neodvisno državo Biafra. Zvezna vlada Nigerije je pod vodstvom predsednika pok. Gowona nastopila lani v juliju proti uporni pokrajini z vojaško silo in od tedaj zasedla nekako dve tretjini prvotnega ozemlja Biafre. Pripadniki plemena Ibo, ki predstavljajo glavni del uporne pokrajine, so se iz področij, ki so jih zavzele zvezne čete, umaknili dalje v notranjost.

Tako se je nagnelo v begunska taborišča preko 4 milijone ljudi, ki tam trpe hudo pomanjkanje živil, v velikih krajih pravo lakoto. Položaj se je menda že tako poslabšal, da umira do 6000 oseb tedensko od lakote. Pred nekaj tedni so število teh cenili še na okoli 3000.

Obupen položaj upornega plemena Ibo je zganil človekoljubje sveta. Od vsepovsod ponujajo pomoč v hrani, ki pa jo ni mogoče spraviti v Biafro drugače, kot po zraku. Biafrani namreč vsako hrano, ki bi prišla preko ozemlja pod oblastjo zvezne vlade, odklanjajo, češ da bi utegnili biti zastrupljena.

Organizacija Afriške Edinosti je pretekli mesec pripravila obe strani do razgovorov v glavnem mestu republike Niger, ki so privedli do razgovorov v Adis Abebi. Vodnik Biafre polk. Ojukwu je razglasil, da so njegove sile ustavile vse sovražnosti v znak dobre volje. Poveljnik nigerijskih čet je to zavrnil kot "propagando", ker da je Biafra že tako čisto poražena in je le še treba zasedi preostalo deželo.

Med tem je pretekli teden priznala Francija Biafro in napovedala, da bo podvzela korake za uveljavitev načela o "samoodločbi" za Biafro. To seveda vlado v Lagosu strašno grize.

Abe Fortas užaljen

WASHINGTON, D.C. — Prijatelj sodnika Vrhovnega zveznega sodišča A. Fortasa, ki ga je predsednik L. B. Johnson imenoval za vrhovnega zveznega sodnika, za kar ga pa senat še ni potrdil, pripoveduje, da bo Fortas odstopil s položaja sodnika zveznega vrhovnega sodišča, če ga senat ne bo potrdil za naslednika Warrenu.

Abe Fortas, osebni prijatelj predsednika L. B. Johnsona, je užaljen, ker se vodnik demokratske stranke v senatnem odboru niso bolj odločno zavzeli zanj.

E. Warren je izjavil, da bo ostal na svojem mestu, dokler ne bo potrjen njegov naslednik, pa naj bo to že A. Fortas ali kdorkoli.

Novi grobovi

Jakob Resnik
Kot smo poročali včeraj je v nedeljo zvečer umrl dolgoletni zastopnik in dopisnik AD Jakob Resnik, ki je 27. julija 1968 dopolnil 90 let. Za to priložnost je prišel kaplan Sv. Lovrenca maševat na njegov dom, ker J. Resnik zaradi bolezni ni mogel več v cerkev. Pokojnik je do svoje upokojitve delal pri American Steel & Wire Co. Bil je član Društva sv. Lovrenca št. 63 KSKJ, Društva Bled št. 20 ADZ, Najsvetejšega imena pri Sv. Lovrencu, Kluba slov. upokojencev v Newburghu in Marijine legije pri Sv. Vidu. Bil je pionir fare sv. Lovrenca, vnet društveni in kulturni delavec med svojimi rojaki v Newburghu, pa tudi v ostalem Clevelandu. Pokojnik je bil rojen v fari Sv. Križ pri Litiji, od koder je prišel v ZDA leta 1906. Zapustil je ženo Jennie, roj. Blaz. sinove Cyrila, Louisa, Franka in Albina ter hčeri Jean Gonzales in Mildred Globokar. Hčeri Theresa in Bridget sta mu umrli. Bil je 10-krat stari oče in 9-krat praoče. V Sloveniji je zapustil sestre Alojzijo, Marijo in Ano. Pogreb bo iz Fortunovega pogrebn. zavoda na 5316 Fleet Avenue v četrtki ob 8.30 zjutraj, v cerkev sv. Lovrenca ob devetih, nato na Kalvarijo.

Bara Rocke

Včeraj je umrla na domu svoje hčere Eleanor DeWille, 7030 Tobik Trail, Parma Hts., 78 let stara Bara (Herakovic) Rocke, rojena v Viscom vrhu, Jastrebarsko v Jugoslaviji, od koder je prišla v ZDA l. 1906, vdova po l. 1949 umrlem možu Johnu, mati Diane Sommers, pok. Mildred Nicosan, Joan Stebic, Eleanor DeWille, 7-krat stara mati, 5-krat pramati, sestra pok. Therese Sintic, Elizabeth Herakovic, pok. Anne Juratovac in Jele Juratovac (Jugoslavija). Bila je članica HBZ št. 47 Majka Božja Bistrička in Sv. Nikole. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebn. zavoda na Lake Shore Blvd. v četrtki ob osmih, v cerkev sv. Pavla na E. 40 St. ob devetih, nato na Kalvarijo.

Joseph Bavec

V nedeljo zvečer je umrl v

Maršal Rokossovsky umrl

MOSKVA, ZSSR. — Maršal Konstantin Rokossovsky, eden najbolj odlikovanih in najbolj znanih vojaških vodnikov druge svetovne vojne, je umrl star 72 let. Rojen je bil na Poljskem in je služil v carski vojski kot navaden vojak, v rdeči armadi pa se je povzpela do generala in se odlikoval pri obrambi Moskve oktobra 1941, ko je rajše udaril z vso silo na prodirajočo nemško kolono, kot pa da bi se umaknil s svojih obrambnih položajev severozahodno od glavnega mesta. V hudih bojih je bilo nemško napredovanje ustavljeno in prednje nemške kolone uničene. Rokossovsky je nato vodil ruske armade vse do Berlina in dosegel poleg maršalov Žukova in Konjeva največ zmag in odlikovanj. Stalin ga je postavil leta 1945 za poljskega obrambnega ministra in poljskega maršala. S tega mesta je leta 1956 po uspešnem poljskem uporu pod Gomulko vrnil v Moskvo, kjer je bil nekaj časa namestnik obrambnega ministra.

Izraelska letala razbila oporišča gerilcev

TEL AVIV, Izrael. — Izraelska vojaška letala so v nedeljo napadla in uničila oporišča arabskih gerilcev pri Saltu, 15 milj zahodno od glavnega mesta Jordanije Aman. Jordanijsko poročilo trdi, da je bil ubitih 5 vojakov in 23 civilistov. Predsednik izraelske vlade, Levi Eshkol je posvaril Arabce, da Izrael ne bo pustil gverilske napade nekaznovane. Po njegovem se odnosi med Arabci in Izraelom bližajo zopet položaju, ki je lani sprožil vojno.

Holy Family Home 80 let stari Joseph Bavec s 15704 School Ave., rojen v Jugoslaviji, do upokojitve zaposlen kot stavbni mizar, vdovec po pretekli teden umrli ženi Mildred, oče Josepha, Mildred in Mary Albanese, stari oče, brat Jamesa. Pogreb bo iz Želetovega pogrebn. zavoda na E. 152 St. v sredo ob 8.15, v cerkev Marije Vnebovzete ob devetih, nato na pokopališče.

Boj med Johnsonom in jeklarnami ne bo imel več praktičnih posledic

Časopis "Iron Age" napoveduje, da bo prišlo do nekakega "popravka" povišanja cen jekla, ki so ga objavile jeklarske družbe pretekli teden, na pritisk zvezne vlade in — trga.

WASHINGTON, D. C. — Že pretekli teden so vse velike naše jeklarne dvignile cene za svoje jecklene izdelke. Nekateri kar povprečno za \$5, druge pa le za posamezne izdelke, pri čemur se je povišanje le "vrtele" okoli 5%. Johnson je takoj nato dal vsem federalnim uradom nalog, da ne smejo jecklenih izdelkov kupovati pri podjetjih, ki so cene zvišali. Tu se začne stvar zapletati.

Kaj naj federacija napravi s tistimi dobavitelji, ki so cene zvišali le za posamezne skupine svojih izdelkov? Federacija se bo morala s takimi dobavitelji pogajati. Kaj se bo zgodilo v tem slučaju, da bodo dobavitelji računali federaciji stare cene in vidu raznih popustov, drugim kupcem pa nove cene?

To pa še ni vse. Federacija ima z dobavitelji dobavne pogodbe na dolge roke. Pogodbe so sklenjene deloma po dogovorjenih cenah, deloma pa po cenah, ki jih je treba šele ugotoviti. Kaj bo napravila federacija v tem slučaju?

Treba je pomisliti tudi na to, da so se vsi kupci jecklenih izdelkov bogato založili pred l. avgustom, ker so se bali štrajkov. Zato sedaj ne bodo takoj začeli kupovati po novih cenah, jecklarne bodo torej obratovale omejeno, jecklarji bodo pa začasno brez zaposlitve. Kupci bodo torej lahko čakali. To tem bolj, ker se lahko zgodi, da bodo jecklarne sklenile s federacijo kompromis, ki bo pustil vsaj nekaj starih cen nekaj časa v veljavi.

O posledicah spora med Johnsonom in jeklarnami ni torej mogoče že sedaj izreči sodbe.

NIXON, ROCKEFELLER, REAGAN ALI STASSEN?

Republikanska konvencija je začela včeraj v Miami Beachu v Floridi svoje redno delo. Tega bo predvidoma končala v štirih dneh. Danes bodo glasovali o volivnem programu, jutri pa se začne glasovanje o predsedniškem kandidatu. Nixonovi pristaši napovedujejo, da bo njihov kandidat imenovan že pri prvem glasovanju, če ne, pa prav gotovo pri drugem. Rockefeller in Reagan upata, da bosta mogla to preprečiti, Stassen pa napoveduje lastno zmago pri sedmem glasovanju.

MIAMI BEACH, Fla. — Včeraj se je začela tu točno po napovedanem sporedu republikanska konvencija za imenovanje predsedniškega kandidata in sestavo volivnega programa. Volivni program je sestavila posebna komisija pod predsedstvom sen. Dirksena in bo konvencija danes o njem glasovala. Volitev predsed. kandidata bo jutri zvečer. Konvenciji se ponujajo štirje najavljeni kandidati. Najmočnejši po številu delegatov, ki ga podpirajo, je Richard M. Nixon, nato gov. N. Rockefeller, gov. R. Reagan in H. Stassen. Nixon je kandidat zmerne konservativne skupine, Rockefeller je kandidat liberalnega vzhodnega krila republikanske stranke, Reagan je za spoznanje na desno od Nixona, Stassen, ki ga pa nihče ne jemlje čisto resno, pa je nekje med Rockefellerjem in Nixonom.

Konvencijo je organiziral in pripravil v vseh podrobnostih strankin načelnik Ray Bliss iz Akrona v Ohio. Pod njegovim vodstvom se je začela točno po napredovanem dnevnem redu. Glavni govornik gov. Daniel J. Evans iz države Washington je pozival k novemu sodelovanju med vlado, privatno podjetnostjo in posamezniki za obnovo Amerike; v stranki naj se povežejo premožni in revni, stranka naj pripravi mladi rod in posebno črnce, da bo lahko z zmago pri volitvah povedla Ameriko v novo, lepšo bodočnost.

Da bi stranka poudarila posebnost mladoletnosti, je predstavila vrsto mladih politikov iz svoje sredine. Predstavljeni so bili sen. Mark O. Hatfield iz Oregona, sen. Charles H. Percy iz Illinoisa, kong. Richard Schweiker iz Pennsilvanije, sen. Peter H. Dominick iz Kolorada, sen. Edward W. Brooke iz Massachusettsa in župan John V. Lindsay iz New Yorka.

Richard D. Nixon je objavil svojo kandidaturo že zgodaj in se boril za imenovanje skozi vrsto primarnih volitev. Z vstrajnim in trdim delom je zbral veliko število delegatov. Njegovi

pristaši trdijo, da ima zmago zagotovljeno, ker ima za trdnac na svoji strani 700 delegatov, med tem ko jih je za imenovanje potrebnih le 667.

Gov. N. Rockefeller je dolgo omahoval, napovedal svojo kandidaturo, pa jo na splošno presenečenje odpovedal. Čez čas se je zopet premislil in se vrnil v boj za doseg imenovanja z vso silo ob uporabi vseh svojih obilnih finančnih sredstev. Napoveduje, da Nixon ne bo dobil večine pri prvem glasovanju, da se bodo pri drugem ali tretjem glasovanju začeli delegati obratovati od Nixona proti njemu — sedaj jih ima le 259 — in ga pri enem naslednjih glasovanj tudi imenovali. Nepristranski opazovalci na ta napovedovanje ne dajo dosti. Trdijo, da ima Rockefeller komaj kak izgled za zmago.

Gov. R. Reagan je svojo kandidaturo objavil šele sinoči na "splošno zahtevo" kalifornijske delegacije, čeprav je bilo že dolgo očitno, da se potejuje za imenovanje. Zanj je trenutno 167 delegatov.

Harold Stassen je stalni kandidat, ki pa nima med delegati nobene večje opore. Pripoveduje, da ne bo noben od glavnih treh kandidatov dobil večine pri prvem glasovanju. Nasprotja med njimi bodo postala tako huda da jih ne bo mogoče odstraniti. Da se izognejo razkolom v stranki se bodo nato delegacije pri 7. glasovanju odločili za — Stassen. Mož ima pravico sanjati vsaj do jutri zvečer.

Zakaj podpira De Gaulle "samoodločbo" za Biafro

PARIZ, Fr. — Vlada je pretekli teden izjavila, da bo čisto iz "človekoljubnih" razlogov podvzela korake za priznanje samoodločbe afriški Biafri, uporni Vzhodni pokrajini Nigerije, nekdanje britanske kolonije in sedaj po številu prebivalstva največje afriške države.

Nihče ne zanikava francoskega čuta za človekoljubje, pač pa vsi jasno vidijo, da bo francosko podpiranje Biafre prineslo Franciji očitno veliko gospodarsko korist. Na ozemlju Biafre so obsežna petrolejska polja, pod njeno površino pa se skrivajo baje še tudi druga rudna bogastva.

De Gaulle kljub trenutnim težavam doma ne zanemarija priložnosti za razširitev francoskega vpliva in koristi, posebno ne, če ima pri tem priložnost še ponagajati Angležem, kot je to slučaj v Biafri.

Iz Clevelanda in okolice

Sinček je — Pretekli tork, 30. julija, se je rodil g. Marjanu in g. Kati Zakel, rojeni Sršen, 11027 Clifton Blvd., krepke sinček prvorojenec. S tem sta postala g. Jakob in g. Marija Zakelj, 6116 St. Clair Ave. drugi stari starša, g. Mihael in g. Katarina Sršen, 6203 Carl Avenue, pa prvi. Novorojenček bo krščen na ime Tonček to nedeljo, 11. avgusta v cerkvi sv. Vida. Krstil ga bo njegov stric č. g. Toni Sršen iskrene čestitke vsem!

Seja — Klub slovenskih upokojencev na Holmes Avenue, ima svojo sejo jutri, v sredo, ob dveh popoldne v Slovenskem domu, namesto v sredo, 14. avgusta, ko so klubov piknik na farmi sv. Jožefa na White Rd. Po seji zabava in okrepčila. Vse članstvo vabljen!

Podr. št. 14 SZZ ima nocoj ob sedmih sejo v SDD na Recher Avenue.

Društvo Carniola Hive 493 I.M. ima jutri ob sedmih zvečer sejo v SND na St. Clair Avenue, soba št. 1.

Pozdravi iz Slovenije — Mrs. Frances Zakrajšek z Nottingham Rd. pošilja svojim znanam in prijateljicam pozdrave iz lepe Slovenije.

Lepe pozdrave iz Slovenije pošiljata Clevelandčanin in Clevelandčankam, posebno onim v Collinwoodu Anton in Antonija Baraga.

Demokrati za Mrs. F. Bolton — Skupina demokratov se je odločila podpirati v volivni borbi za kongres v 22. okraju Mrs. F. Bolton. Podpredsednik odbora, ki je bil ustanovljen v ta namen, je inž. Louis L. Drasler, dolgoletni direktor mestnih servisev pod županoma Celebrezzom in Locherjem, splošno znani in spoštovani slovenski rojak z Neff Rd.

Od češke svobode imamo tudi mi nekaj koristi

CLEVELAND, O. — Od nove češke svobode imamo tudi mi nekaj koristi, samo opazili je nismo. Kadar so se doslej zbirali rodilni komunisti za železno zaveso, je policija cenzurirala tuji fotografije. Navadno ni dovolila, da kdo prinaša fotografije, ki niso bile uradno odobrene. Sedaj se je to začelo spreminjati vsaj na Češkoslovaškem. Že na konferenci v Črni nad Vislo so tuji časnikarji dobili pravico, da so vsaj fotografirali mesto, otolico, vlake na postaji itd., tu patam pa celo člane delegacij. Tako sedaj vsaj vemo, kakšna je Črna.

V Bratislavi je policija CSR ukinila cenzuro fotografij. Časnikarji so lahko fotografirali vse rdeče veljake, kakor hitro so stopili na slovaška tla, bodisi same bodisi v skupinah. Bilo je par slučajev, da je policija sitnarila, verjetno na proteste rdečih vodnikov, ki niso navajeni, da bi jih lahko vsakdo fotografiral.

Madžarski vodilni tovariš Kadar je napravil še korak naprej; dovolil je madžarskemu časopisju, da je objavilo izvečke iz praškega časopisja o konferenci v Bratislavi; ni ga motilo, da praška poročila niso bila v skladu z uradnim poročilom o konferenci.

Kongres odšel na počitnice, njegovi člani pa na delo

WASHINGTON, D.C. — Pretekli petek je Kongres odšel na počitnice, ki bodo trajale dober mesec. Počitnice so bile dogovorjene med obema strankama že takrat, ko sta izbrali čas za svoje konvencije. Stara je namreč navada, da Kongres ne dela, kadar so vsaj njegovi vodilni člani v predstavniskem domu in senatu na konvencijah. Ta doba pade po tradiciji v avgust.

Od Kongresa smo se torej poslovili za dober mesec. Slovo ni bilo ravno ganljivo, politična javnost ga je komaj registrirala. Če bi pa gledali na kongresno delo le v luči zasedanja zadnjih nekaj tednov, bi morali reči, da se mu godi krivica. V zadnjih tednih je bil namreč izredno ploden v svojih sejah. Izogibal se je praznih sej, debate so bile kratke, čeprav ne zmeraj jedrnat. Število zakonov, ki so bili izglasovani, je kar obilno. Med njimi je tudi nekaj važnih.

Kongres je na primer poslal predsedniku na podpis zakon o reorganizaciji naše federalne cestne mreže; pri tem pa niso bile vpoštene

vse želje Bele hiše, kako naj dobi notranjost naše dežele lepši obraz vsaj tako daleč, kot se vidi s federalnih cest. Izglasovan je bil tudi zakon o nadzoru prodaje perutnine za prehrano in s tem onemogočeno državnim zakonodajam, da preveč varujejo krajne interese. Johnson je dobil v podpis tudi zakon o nafnih tovilih in plinovitih, ki pa bolj varuje interese velikih podjetij kot ameriškega potrošnika. Kar je najbolj važno: Kongres je izglasoval tudi 4 nakazilne zakone, ki so potrebni za izvrševanje sedanjega proračunskega zakona.

Ako ne bi bili sredi volivne kampanje, bi vsi ti zakoni verjetno zelo razgibali naše politično življenje. Saj je bilo pri nekaterih kar očitno, kako zmagojujejo v Kongresu interesi lobistov in njihovih klientov nad splošnimi interesi. Politika je obrnila svojo pozornost na volitve, za nadzor kongresnega dela ji je zmanjkalo časa.

Kongres bo torej počival ves avgust, njegovi člani bodo pa imeli le malo počitka. Skoraj vsi, posebno vodilni,

imajo svoje opravke na konvencijah, včasih pa tudi pred konvencijami, kadar sodelujejo na zbiranju gradiva za konvencije. Ni jim pa to delo v nadlego. Na konvencijah dobijo priliko, da se pokažejo pred vso ameriško javnostjo, take prilike pa nimajo vsako leto. Na potek konvencij praviloma ni mogoče posebnega vpliva; tam prevladujejo guvernerji in predsedniški kandidati. Na delegate imajo namreč guvernerji praviloma več vpliva kot člani Kongresa. Izjema so samo vodilni kongresniki in senatorji.

Ko se bo po Dnevu dela Kongres zopet sestal, ga bo čakalo mnogo ali malo dela, kakor se vzame. Čisto gotovo bo moral izglasovati vseh pet nakazilnih zakonov, to mu nalaga zakon. Ima pa v obravnavanju še celo vrsto zakonov, ki bi se dali odložiti, ako ne bi imeli volitev. Vsi kandidati potrebujejo take zakone za agitacijo, zato se bo Kongres potrudil, da jih čim prej izglasuje. Delo bi se torej dalo končati v nekaj tednih, recimo do oktobra.

Optimisti tudi upajo, da bo do tega prišlo. Senatorji in

kongresniki bi čisto gotovo radi imeli mir pred Kapitolom vsaj tistih par tednov pred volitvami, zato bodo hiteli z delom.

Bojijo se ene ovire: tistih senatorjev, ki mislijo, da bo treba v senatu obstruirati glasovanje o novem zveznem vrhovnem sodniku. Johnson bi rad spravil na to mesto svojega kandidata F. Fortasa, nekaj senatorjev se je pa zagrizlo v opozicijo in hočejo na vsak način prenesti glasovanje na nov senat v prihodnjem letu. To politiko zasledujejo v glavnem tisti senatorji, ki se jih letošnje volitve ne tičejo, ker jim mandatne dobe še niso potekle.

Tako smo danes tako daleč, da nihče ne ve, kdaj bo letošnje kongresno zasedanje končano. Dejanski voditelj senatski demokrat Mansfield misli, da se lahko zgodi, da bo Kongres zasedal do Božiča, predsednik predstavniškega doma McCormick pa napoveduje, da je lahko zasedanje zaključeno že koncem oktobra, ker potem pač ne bo mogoče več računati na sklepčnost sej. Kdo ima prav, nihče ne ve, Johnson se pa za to ne briga.

HEAT WAVE

Vremenski prerok pravi:

Vročje in soparno z možnostjo neviht. Najvišja temperatura okoli 88.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:
\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 meseca

Za Kanado in deželo izven Združenih držav:
\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 meseca

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 150 Tuesday, Aug. 6, 1968

Rdeče leto 1968 ni leto 1948

Ne vemo, kako se bo končalo sedanje trenje med Prago in Moskvo, dvomimo pa, da bi se mogli ponoviti dogodki iz l. 1956 na Madžarskem. Razlogov za to je dosti.

L. 1948 je spor med Moskvo in Belgradom butnil na dan brez vsake priprave. Svet ni mogel vsega skupaj razumeti cele mesece, nekateri so rabili celo par let. Poleg tega je takrat Stalin pregnal Tita iz Kominforme, Tito je pa z vso silo rinil nazaj in par let upal, da bo lahko zopet postal član komunistične vrhuške. Stalin ga ni hotel sprejeti, kar spada gotovo med najusodnejše njegove politične napake. Stalin je bil takrat preveč zaverovan v lastne sile, saj je le par mesecev preje podjarmil Češkoslovaško brez vsakega odpora ali obsojanja od strani mednarodne javnosti.

Danes je položaj za Moskvo čisto drugačen. Komunistični svet ne pozna v praksi nobenega "demokratskega centralizma". Poznamo toliko komunizmov, kolikor je komunističnih strank. L. 1948 je Stalin bil gospodar vsega komunističnega sveta, danes Moskva ne more brez težav sklicati niti običajnega mednarodnega kongresa komunističnih strank. V rdeči Kitajski ima nevarnega tekmeča na vodstvo komunističnega gibanja, ki še hujše kritizira Moskvo kot kapitalisti in imperijalisti. L. 1948 je vladal mir po svetu. Danes je državljanska vojna v Vietnamu, ki bi utegnila roditi za Moskvo neprijetne posledice, ako se pariška pogajanja za premirje definitivno zataknejo. L. 1948 so bile vse komunistične stranke brez izjeme na Stalinovi strani, Tito je bil pa osamljen, danes ne držijo z Moskvo niti vse evropske satelitske države, Castro se pa kar nevarno kuja. Še manj drži s Kremljem velike, dobro organizirane partije.

Končno je Stalin l. 1948 zbežal ves svet s svojim postopanjem s Titom. Nihče se takrat ni postavil na Titovo stran, saj svet ni vedel, za kaj gre. Vse to je zakrivil Tito sam, ker se je Stalinu tako trdovratno, pa brezuspešno ponujal in s tem zmedo v mednarodni politiki — v svojo škodo — le povečal. In vendar takrat Stalin ni upal rabiti sile proti Titu.

Stalinovi nasledniki se nahajajo danes v neprimerno slabšem položaju. Najprvo so spor s Prago izvili iz trte. Saj Praga še zmeraj prisega na vodilno vlogo komunistične stranke, saj se podreja skupni komunistični mednarodni politiki, saj se ne odpoveduje nobeni obvezi napram komunističnim državam. Največ kar zahteva, so le revizije posameznih pogodb. To pa vendar ni nič revolucionarnega. Ako Moskva vkljub temu nastopa proti Pragi tako brezobzirno in zagnano, mora vsakdo smatrati tako politiko kot čisti izliv rdečega imperializma, kot ga je zamislil že Stalin.

Zakaj se torej Moskva tako zaganja v Dubčekovo Prago?

Dva sta po našem mnenju glavna nagiba: strah in oblasteljalnost.

Moskva gleda z velikim nezaupanjem na vsake vrste komunizem, ki ni prepisan z ruskega vzorca. Takih komunizmov, ki bi bili prepisani z ruskega vzorca, pa danes ni več. Zato Kremelj gleda na vse komunizme s primerno dozo jeze in sumničenja. Nekaterih vrst komunizma se naravno boji, na primer jugoslovanskega. Zato ga niti ne smatra za pravi komunizem, kar smo zadnje čase zvedeli iz Alžirja. Pa vendar se jezi na titoizem. Ne verjame sicer v Titovo samoupravno Jugoslavijo, še manj pa v Titovo federacijo, pa vendar ve, da so v Rusiji mnogi zaverovani v titoizem in bi bili veseli, ako bi tudi Rusija napravila tak pokus. O tem v Kremlju niti slišati nočejo.

Če je Moskvi zoprno že titoizem, kako jo more bosti v oči šele češki komunizem, ki obeta deželni svobodo tiska, vesti, govora, združevanja itd. To so za moskovske rdeče pisouke in farizeje naravnost prevratne ideje. To je Suslov kar brez ovinka povedal. To je tisto, kar najbolj boli politburo, vse druge češke novotarije bi že nekako prenesel. Radi teh in takih praških idej so v Kremlju tako nervozni in bi najraje češko pot v socializem čim preje likvidirali.

Po našem je moskovski strah prevelik. Ideje, ki jih Dubčekov komunizem sedaj prodaja češki javnosti, so nezdružljive z "vodilno idejno-politično vlogo" KP. Ideje o svobodi in ideje o totalni diktaturi ne zmešamo v nobeni filozofski retorti. Svoboda in diktatura sta pač nezdržljivi. Zato bo moral Dubček preje ali pozneje dati partijski diktaturi prednost, ideje o svobodi pa podrediti rdečemu režimu. Seveda lahko tak razvoj traja dolgo. Treba je torej imeti potrpežljivost, zdi se pa, da te trenutno manjka v Kremlju.

Je pa tudi res, da komunističnim režimom svoboda že dela hude težave. O tem pričajo dogodki v Jugoslaviji. Ideja o znanstvenem socializmu je tam dala vsem inteligentnim nergačem pravico, da "znanstveno" vrtajo v vsako komunistično dogmo in jo s tem ubijajo. Do tega ne sme priti, je pred kratkim rekel Tito. Ako je torej Tito napovedal boj

delni svobodi v Jugoslaviji, bo to moral enkrat storiti tudi Dubček.

Seveda je to le mala tolažba za Moskvo. Tam bi radi čim preje zabrisali vse težnje tudi po delni svobodi, na primer na kulturnem polju. Tako zelo se jo bojijo. Zato so pa tako nestrpni, kadar mislijo na Prago. Jim dela že Beograd dosti sitnosti na ideološkem področju, sedaj pa naj se v to meša še Praga s tezami, ki so veliko radikalnejše od jugoslovanskih.

Nemir v Moskvi je torej res velik. Vendar upamo, da bo zmagala hladna pamet nad sedanjo hladno vojno med Prago in Moskvo.

Mučni Moskvo še eno vprašanje: ako pade Dubček, kdo naj bo naslednik? Na obnovo režima A. Novotnega mislijo v Moskvi le reakcionarni tovariši, drug naslednik se pa še ni pokazal. Tudi ta okolnost utegne vplivati na Moskvo, da se ne bo prehitela v dejanjih. Lahko se pa napenja do skrajne meje v besedah, pisanih in govornih. To ni skrajno nevarno. Beseda ni konj, tudi ne za železno zaveso. I. A.

BESEDA IZ NARODA

Pridružite se nam!

CLEVELAND, O. — "Pojudi duša z mano na božjo pot na gor..." Ta pesem mi je živo ostal v spominu, ko sem še majhna romala s svojo mamo na Brezje. Številne cerkvice po lepi Sloveniji in vedno dobro obiskane božje poti pričajo o vernosti Slovencev. To vero smo prinesli s seboj v našo novo domovino Ameriko, kjer tudi radi romamo in sodelujemo pri cerkvenih organizacijah.

Za 18. avgusta pripravlja Marijina legija pri Sv. Vidu redno vsakoletno romanje. Letos bomo romali k Mariji Tolažnici žalostnih, ki se nahaja na zelo lepem kraju na zahodni strani Youngstowna. Če bo na romarski dan lepo vreme, kar upamo, bomo molili v lepi naravi ob kapelici Lurške Matere Božje. V slučaju, da bi nam oblaki zakrili sonce in bi nas Bog blagoslavljal z dežjem, se bodo pobožnosti, ki jih bo vodil naš duhovni vodja č. g. Jože Falež, vršile v cerkvi. Sv. maša se bo pričela ob 11. dopoldne. Prijazni frančiškani bodo po sv. maši poskrbeli, da ne bo kdo omagal v telesnih močeh. Ker moramo sporočiti vsaj približno, koliko kosil bi rabili, prosimo vse, da se prijavite. Ob 3. dopoldne se bomo še enkrat zbrali ob oltarju in skupaj opravili legijske molitve in pete litanije.

Naročena imamo dva avtobusa, katera bosta stala na vogalu Norwood Road in Glass Avenue ob 8. zjutraj; odhod bo ob 8.30. Vožnja z avtobusom, ki traja približno dve uri, stane \$2.50 za osebo. V Clevelandu se bomo vrnili okrog sedmih zvečer. Vse, kateri se želijo peljati z avtobusom, prosimo, da se čim preje prijavijo. Za pojasnila in prijave kličite Maroltve na številki 431-5699.

Oni, kateri bodo potovali z avtomobili, bodo najlažje prišli tja, če se bodo peljali po Ohio Turnpike do izhoda št. 15 (prvi izhod za Youngstown) in nato vzhodno po Rt. 18 in še vzhodno po Mahoning Avenue do Belle Vista Avenue, kjer zavijete na desno in prav kmalu zagledate božjepotno cerkev (The Comforter of the Afflicted Shrine).

Ker bo po kosilu do popoldanske pobožnosti precej časa, se bomo lahko sprehajali po lepem gozdičku in trati. Romanje Marijine legije je vedno prijetno in iz leta v leto privablja več pomožnih članov in prijateljev. Ker pa ljudje pač ljubimo sprejembo, bo to romanje na nov kraj še posebno privlačno.

Člani Marijine legije vam kličejo: Na svidenje 18. avgusta na romanju!

Marija Marolt

Pripis k potopisu s Torontla po Baragovi deželi

NEW YORK, N.Y. — Premnogo je na svetu v življenju, kakor tudi v živi ali mrtvi prirodi stvari, ki same po sebi dozdnevno niso nič, ki pravzaprav nič ne pomenijo. Premnogokrat gremo

skozi življenje mimo mnogih stvari, ki jih sicer gledamo, pa jih ne vidimo. Šele v luči v zvezi nekkih dogajanj postanemo na nje pozorni; šele potem spregledamo stvari ter jih gledamo bolj zavestno in pred nami zaživijo v novi luči, ki jih doslej morda sploh opazili nismo.

Tako nam tudi v luči zgodovinskega dogajanja iz Baragovih časov ponovno stopijo živo pred oči postojanke indijanskega Baragovega misijonskega delovanja, kakor Sault Ste. Marie, Cross Village, Arbor Croche, L. Anse, Goulais Baiy in druge. Toda prepotovati ti jih treba, da jih sam notranje doživim.

Nekako tako, podobno ali še boljše je v pogledu najnovejše knjige Frederick Baraga, izšla v založbi Studia Slovenica, ki jo je stvarno in tehtno napisal msgr. Maksimilijan Jezernik prav za stoletnico njegove smrti. Delo samo je po svoji naravi edinstveno predvsem zaradi znanstvene analize in dosledno dokumentarčne obravnave.

Knjiga obsega 156 strani z izčrpnim uvodom, v katerem pravi: da se izogiblje, kar so že drugi o Baragi pisali, torej bo dejansko samo predmet zgodovinske analize. Dalje navaja v uvodu, da Baragovo življenje vsebuje bogato bibliografijo, ki jo osvetljuje z vseh mogočih strani. Dalje navaja, da hoče podati študij Barage in nov pogled nanj. Ne bo ponavljal zgodovino njegovega življenja, niti ne povečeval njegovih zaslug za pokristjanjenje Indijancev, niti ne znanja njihovega jezika, pač pa izključno pogled na Barago iz Rima — z očmi opazovavca Svetle kongregacije za širjenje vere (Propaganda Fide).

V prvem delu obravnava Barago kot misijonarja, podaja nadvse zanimivo analizo in v treh poglavjih, kot misijonski poklic, v drugem, kot apostola Indijancev in v tretjem: zveze z Rimom.

V drugem delu kot škofa, ki ga obravnava v prvem poglavju, kot apostolskega vikarja in zaključuje cenitev Propagande Baragove osebnosti.

V tretjem delu — smrt — v Marquetu, kjer obravnava pretresljivo dramatično dogajanje okoli Baragovega slovesa ter nadvse zanimivo psihološko reakcijo po njegovi smrti.

In v tretjem delu zaključek; nenavadno, brez skrupula navaja v luči in sencah poglede nanj Propaganda Fide iz Rima, kar bravec še z večjim zanimanjem pritegne do konca v svojem ravnovesju.

Dodaja bogato bibliografijo, iz katere je razvidno, kako nenavadno polno in plodno je bilo njegovo duhovno, kulturno ustvarjalno delo.

Knjiga je opremljena z Baragovo podobo na četrti strani ter s pregledno zemljepisno karto, ki obsega vseobširno njegovo misijonsko delovanje.

Bodi na tem mestu omenjeno še to, da ima knjiga lep, čist tisk ter okusen kredni papir.

Kakor je pisatelj že uvodoma poudaril svoje poglede, da bo ob-

ravnava pričujoče delo le iz zgodovinske o dokumentarčne vidika, se knjiga kljub temu lepo bere ter kot dramatično delo bravca vedno znova močno priteguje. Ker je toplo pisana.

Tu z mnogih strani razsvetljen Baragov lik zažari v novi, močnejši luči.

Naslov knjige je: Frederick Baraga by Maksimilijan Jezernik, a portrait of the first bishop of Marquette based on the archives of the Congregatio de Propaganda Fide. New York-Washington, 1968.

Omenjena knjiga se po svoji dokumentarčni vrednosti že sama po sebi ponuja in priporoča in je izredno lep doprinos k Baragovi bibliografiji. Dobi se na naslovu:

Studia Slovenica
P.O. Box 4531
Washington, D.C. 20017

in pri Ligi v New Yorku:

LEAGUE C.S.A.
P.O. Box 32
Brooklyn, N.Y. 11227.

Cena, vezano \$5, broširano \$4.

Delo je izredne dokumentarčne vrednosti zlasti za angleško govoreče. Ceravno je pisano v angleščini, toplo priporočam, da si slovenski rojaki, četudi angleščine ne obvladajo popolnoma, knjigo kljub temu nabavijo, da jo lahko drugim kot redkost pokažejo, kakor jo s ponosom pokažejo svojim obiskovavcem in je izredno lep doprinos k Baragovi bibliografiji. Dobi se na naslovu:

France Gorše

BITI MORAMO ZELO BUDNI

Češki pisatelj Ludvik Vaculik je sestavil poziv "Dva tisoč besed", v katerem je obrazložil dotedanji razvoj v ČSR in se zavzel za nadaljevanje demokratizacije ter povečanje svobode. Poziv je podpisalo na stotine čeških in slovaških vodilnih izobražencev in kulturnih delavcev. Komunistična partija ga je uradno zavrnila, Komunistične partije ZSSR, Poljske, Vzhodne Nemčije, Madžarske in Romunije pa so ga obsodile in pokazale nanj kot nakazano pot protirevolucije. Tu navajamo iz njega v izvlečkih glavne misli.

Že od pričetka leta smo v procesu ponovnega rojstva demokratizacije. Pričelo se je pri komunistični partiji. To je treba povedati. To vedo tudi nekomunistični delci, ki niso doslej pričakovali s te strani nič dobrega. Seveda se ta proces ni mogel pričeti kjerkoli, kajti le komunistična partija je bila po dvajsetih letih zmožna voditi nekaj takega, kar imenujemo politično življenje. Le pozicija znotraj KP Češkoslovaške je imela to prednost, da je bila prav blizu.

Spodbuda in sedanje prizadevanje demokratičnih komunistov so zategadelj le odplačevanje dolga vse partije do nekomunistov, ki so bili potisnjeni v nepravni položaj. Komunistična partija si za to ne zasluži zahvale. Rečemo lahko samo to, da si prizadeva izkoristiti priložnost, da bi rešila svojo in nacionalno čast. Obnovitven proces ne pri naša nič hudo novega. Prinaša misli in predloge, izmed katerih so mnogi starejši kot zmote našega socializma...

Pravica do besede

Obračamo se na vas v trenutku upanja, ki je še slej ko prej ogroženo. Trajalo je več mesecev, preden so bili mnogi med nami prepričani, da zdaj smejo govoriti. Mnogi tudi še sedaj ne verjamejo povsem. Toda mi smo že toliko spregovorili in toliko odkrili, da moramo naše prizadevanje po počlovečenju režima dokončati. Sicer utegne priti do strahotne reakcije starih sil. Zato se obračamo predvsem na tiste, ki še čakajo. Čas, ki prihaja, bo za mnogo let odločilen.

Pred nami je poletje s počitnicami in dopusti. Tu lahko spet zapademo v stare napake, da namreč nočemo ničesar. Vendar lahko stavimo, da si naši nasprotniki ne bodo privoščili poletnega dopusta, temveč bodo poskušali mobilizirati vse razpoložljive sile, da bi si še sedaj zagotovili mirne božične praznike. Zato moramo biti zelo budni in natančno zasledovati razvoj, da bomo lahko pravilno odgovorili. Znebiti se moramo predstave, da ima vedno in povsod le predstojniki nared edino rešitev za vsak problem. Vsakdo izmed nas se bo moral odločiti na svojo odgovornost...

Skupne sklepe lahko poiščemo samo v okviru razprav; pri tem je potrebna svoboda besede, ki jo lahko jemljemo dejansko za edino demokratično pridobitev tega leta. V prihodnje moramo vsekakor razviti svoje pobude in priti do svojih sklepov...

Preporod brez komunistov ni mogoč

Predvsem se bomo morali po-

staviti po robu naraščajočemu mnenju, češ da je mogoče doseči demokratični preporod brez komunistov. Komunisti imajo na voljo izgrajene organizacije, zato je prav, da med njimi podpremo napredno krilo. Imajo na voljo izkušene funkcionarje in slednjič tudi odločujoča sredstva in sredstva pritiska v rokah. Pred javnostjo je njihov akcijski program, ki je hkrati tudi program prve poravnave velikih krivic. Nihče drug ne more ponuditi razmeroma konkretnega programa, vendar moramo zahtevati, da v vsakem okraju in kraju predložijo svoje krajevne akcijske programe javnosti.

Gre slednjič za dolgo pričakovana dejanja komunistične partije, ki se pripravljajo na svoj kongres, na katerem bo izvolila nov, boljši centralni komitej. Če komunistična partija danes pravi, da bo v prihodnje gradila svojo vodilno vlogo na zaupanju državljanov, in ne na sili, tedaj verjamemo to tako dolgo, kot lahko zaupamo tistim ljudem, ki jih sedaj volijo za okrajne in področne delegate.

...Zadnje čase so ljudje vznemirjeni, ker je zalet demokratizacije popustil in obstal. Ta občutek je deloma odsev utrujenosti po razburljivih dogodkih v zadnjem času. Delno ustreza tudi dejstvu, da se sezona presežnih odkritij, padca z visokega konja in omamljivih razglasov, polnih nenavadnega poguma, približuje koncu. Boj sil upada. Sedaj gre za vsebino in besedilo zakonov, za praktične odločitve. Pri tem moramo dati novim ljudem, ministrom, državnim tožilecem, predsednikom in sekretarjem določeno čas, da se vpletjejo v delo. Imajo pravico, da se izkažejo ali pa tudi ne.

Besedo gospodarstvenikom

Praktična raven bodoče demokratizacije je odvisna od tega, kaj bo s podjetji in kaj se bo v njih zgodilo. Kljub vsem našim razpravam je to odvisno predvsem od gospodarstvenikov. Zato velja poiskati prave ljudi in jih ustrezno zahtevati. Res je, da smo v primerjavi z visoko razvitim deželami slabo, mnogi med nami celo zelo slabo plačani. Seveda lahko zahtevamo več denarja. Lahko natisnemo več bankovcev — in jih tako razvrednotimo. Zato si bomo raje želeli direktorje in predsednike, ki nam bodo povedali, kaj in koliko naj proizvajamo, komu in koliko bomo prodali, koliko bomo zaslužili, koliko od tega bo treba vložiti v modernizacijo proizvodnje in kaj bomo potem lahko delili.

Pod dozdevno uspavajočimi naslovi se bije v časnikih trd bo — za demokratično ali za korito. V ta boj lahko posežejo delavci kot podjetniki, če prav premislijo, koga bodo volili v vodstvo podjetja. Kot nameščenci lahko dosežejo največ tako, da volijo za predstavnike v sindikalnih organizacijah osebnosti, ki so se izkazale za sposobne in poštene može, ne glede na partijsko pripadnost.

Ker trenutno ne moremo pričakovati od osrednjih političnih organizacij kaj več, si je treba prizadevati, da se bo več zgodilo v okrajih in občinah. Zahtevati moramo odstop tistih oseb, ki so škodovali javnemu premoženju, ki so nečastno ali napak ravnale. Bomo že našli pota, s katerimi jih bomo prisilili, da odstopijo; z javno kritiko, resolucijami, demonstracijami, stavkami, bojkotom, upokojitvijo itd. Vendar je treba odkloniti vse nezakonite, nepoštenne in nasilne metode.

Poživitev nacionalne fronte

Moramo poživiti delovanje nacionalne fronte, zahtevati javne seje narodnih svetov in za obravnavo vprašanj, o katerih noče nihče nič slišati, postaviti svoje državljanske odbore in komitije... Okrajni in krajevni tisk nasplo, ki so ga ponižali v navadna trobila uradnih vesti, naj postane tribuna vseh političnih sil, ki so voljne graditi. Redakcije je treba sestaviti iz vseh sil nacionalne fronte ali pa poseči po drugih časnikih. Radi bi oživili odbore za zaščito svobode.

Pri organiziranju zasedanj pa ne smemo pozabiti svojega posebnega reda. Govorice naj prenehajo. Na odgovorna mesta je treba pošiljati delegacije in njihove odgovore nabiti na cerkevna vrata, če ne bi šlo drugače. Podpreti moramo policijo, če da je zločincem lisice na roke. Svojega prizadevanja ne smemo ujemiti v to, da bi privedlo do popolne anarhije in stanja popolne nezanesljivosti. Izogibajmo se preprirov s sosedi in si ne skaçimo pri političnih razprtijah v lase, vendar moramo ovaluhom nataktni lisice.

Bližajoči se novi poletni vihar v vsej republiki bo vzbudil pozornost za reševanje državno-uravnih odnosov med Čehi in Slovaki. Imamo federacijo za možno rešitev nacionalnosti, saj je v bistvu samo pomemben korak za demokratizacijo odnosov. Posebni režim na Češkem in Moravskem in še en na Slovaškem je ne more pomeniti za Slovaške boljše življenje.

Pritisk od zunaj

Velik nemir povzroča v zadnjih časih strah, da bodo tuje sile posegle v naš razvoj. Vsej premoči nakljub lahko pošteno vztrajamo pri svojih pridobitvah, prav tako nočemo izzivati. Vendar moramo dati vladi namanje, da smo z njo — če je treba, tudi z orožjem v roki — dokler bo delala to, za kar je dobila od nas nalogo. Našim zavestnim lahko zagotovimo, da bomo ohranili naše zveze kakor tudi prijateljske in trgovinske pogodbe. Enakopravnost v naših odnosih pa lahko zagotovimo samo tako, da bomo naše odnose navznoter zboljšali in še naprej razvijali naš obnovitveni proces, da bomo na prihodnjih volitvah volili samo take osebe v državno vodstvo, ki imajo dovolj odkritosti in političnega razuma, da ohranijo take odnose in jih krepe, kar slej ko prej velja za vse države sveta.

To poletje ponuja znova — kakor po vojni — novo veliko možnost. Imamo možnost, da vzamemo našo skupno stvar — njen delovni naslov se imenuje socializem — v svoje roke in ji damo podobo, ki bolj ustreza našemu nekaj dobremu imenu in dobremu mnenju, ki smo ga imeli splošnega sami o sebi. Pomlad se bliža koncu in se ne bo več povrnila: pozimi bomo potem vedeli vse natančno...

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Predsednik vlade Kanade Pierre E. Trudeau pozdravil Slovence

Letošnji Slovenski dan za Kanado je bil posvečen spominu prvih slovenskih skupin političnih beguncev po drugi svetovni vojni v Kanado. Tega so se spominjali kanadski Slovenci na svojem devetem Slovenskem dnevu, ki so ga praznovali v nedeljo, 28. julija, na Slovenskem letovišču v Torontu. Pozdrav predsednika vlade, ki je vse prijetno presenetil, je v imenu pravih odobrovalec prebral Frank Brence ml. Navdušeni zborovalci so se veselo zahvaljevali za ta izraz izredne pozornosti. Prav tako so Slovenci, ki so postali Kanadčani v teh zadnjih dvajsetih letih, navdušeno pozdravljali prisotne zastopnike vlade svoje nove domovine, zastopnike vlade Ontario in zastopnike mestne uprave Toronta.

Zvezni parlament je zastopal Mr. W. Deacon, poslanec iz Toronta, pokrajinsko vlado pa Mr. R. Douglas Kennedy, član pokrajinskega parlamenta. Za mestno upravo Toronta je bil navzoč kontroler F. Beaves z gospodarskega oddelka, v pozdravnih nagovorih hvalili Slovence v Kanadi kot pridne, marljive, sposobne in lepo izobražene ljudi, ki so Kanadi pripomogli do novega, naglega, lepega napredka in se uveljavili kot ugleden in spoštovan element kanadske družbe. Vse te in druge častne goste je pozdravljala in predstavljala g. Frank Brence ml. Poleg zastopnikov oblasti so bili poklicani in so pozdravljali še: Gospod J. Brousek, član odbora za svobodno Češkoslovaško, Vlado Jovič, predsednik Srbske Bratske Pomoči za Kanado in predstavnik poljske skupine gospod Joseph Spira.

Ze dopoldne med sv. mašo je župnik dr. Janez Kopač posvetil pridigo razmišljanju, kako je v teh viharjih, s težkimi bolečinami in izrednimi uspehi napolnjenih letih ljubi Bog spremljal življenje Slovencev, tako tistih razgnanih v vse štiri strani, kot tistih, ki so prestali vihar revolucije na rodni tleh, posebej pa še življenje tega dela naših ljudi, ki so prišli v Kanado živeti. Maša in pridiga je tako bila zahvala za dvajset let milosti in darov božjih, razmišljanje in sklepanje o posvetitvi sedanjih naših moči in sposobnosti, da bi širile slavo božjo v novo življenje in da bi v vedno lepši luči bilo slovensko ime pred Bogom in med ljudmi.

Popoldansko zborovanje je začel g. Ivan Marn, predsednik društva Slovencev, vodja pravih odobrovalec del za ta dan, mož, ki je za ta namen največ žrtvoval. Po pozdravih zastopnikov oblasti in drugih skupin gostov je sledila deklamacija Župančičeve "Z vlakom", ki jo je podal g. S. Brunšek, član prve skupine, ki je že v jeseni leta 1947 stopila na kanadska tla. Takoj nato je moški pevski zbor izvrstno zapel "Ob večerni uri" in "Završki fantje". Vodil je g. Ig. Krizman.

G. Peter Markeš je pozdravil posebej predsednika Narodnega Odbora za Slovenijo, dr. Miha Kreka in soprogo Malko, pisatelj Karla Mauserja in soprogo Mimico, gospoda Pavla Bajda, predsednika Lige Slovenskih Katoliških Amerikancev v železnem okrožju v Minnesoti, oba slovenska župnika v Torontu, č. č. g. Prebila Andreja in dr. Janez Kopača, ki se mu je posebej zahvalil za izvrstni cerkveni govor, č. č. g. pomočnika Časla in Jana in zastopnike društev, med

katerimi so bili: dr. Bora Milanović z družino, vodja poljske plesne skupine g. Pavel Dubinski, ki je prišel s svojo družino in tremi mladimi člani svoje plesne skupine, predsednik društva Slovenski Dom g. Lojze Dolenc in tajnik dr. Peter Klopčič, zastopnik Slovenskega gledališča g. Žumer, vodja plesne skupine Nagel g. Ciril Soršek, poslovodja in blagajnik Hranilnice in Posojilnice Slovenskih župnikov g. B. Košir s soprogo, tajnik iste g. Janez Marn ml ter predsednik DSPB g. Ciril Prezelj.

Sledil je nagovor dr. Miha Kreka, nato pa nastop poljske deklice in dečka v simbolični vaji pod vodstvom g. P. Dubičkega. Glavni govornik inž. Franc Germek je slikovito opisal značilnosti slovenske emigracije po zadnji svetovni vojni, njene duhovne in zunanje značilnosti, težave in bolečine, borbe in uspehe. V govoru so zrna trajne vrednosti in jih bomo še objavljali, da se ohranijo. Za glavnim govorom je nastopila plesna skupina Nagelj in izvrstno podala vrsto mičnih slovenskih plesnih izrazov mladostnega veselja.

Sledil je nastop STZ, ki ga je vodil inž. Germek, napovedoval pa dr. Klopčič. Telovadci so izvajali vaje na bradlji, na konju in na drogu in premnogokrat presenečali z drznimi in spretnimi bravurami.

Prireditev so končno spravili v razigrano razpoloženje "muzikantariji", slovenski fantje, ki so s harmoniko, kitaro, trompetama in klarinetom preigrali venec poskočnih. G. Ivan Marn se je zahvalil Bogu za lepo vreme, ki je bilo ves dan tako lepo primerno za tako prireditev na prostem, da bi lepšega ne mogli želeli, vsem, ki so pomagali, in vsem, ki so prišli od blizu in daleč. Vsak je dobil v roko besedo, ki nam je za ta dan napisal Karel Mauser, da bi jo odnesli na domove in shranili: "Nekoč smo bili begunci... Za dvajsetletnico bi morali v duhu zgraditi ves, kakor je nekoč bilo. Vsak izmed nas bi se moral od časa do časa vrniti v tisto golo, da bi zrakom stisnjeno življenje, da bi znova prav doumel, da je vse, kar imamo, dar božje dobrote, ne samo delo naših rok. Vrniti bi se morali, da bi znova začutili veliko vrednost domače besede, globokost slovenskih tradicij in privezanost drug na drugega. Naj bi letošnji Slovenski dan priklical v nas preteklost, da bi sedanost tako preživljali, da nas v bodočnosti nikoli ne bo sram." Poročevalec

Deveti Slovenski dan

TORONTO, Ont. — Sredi visokega poletja smo praznovali velike dogodke. Od Baragovega do Slovenskega dne je poteklo par tednov. Posebne misli so polnile ves ta čas — vredne, da jih nenehoma ponavljamo. Ob zaključku leta vere, ki je ob enem spominjalo Slovence 1200-letnega krščanstva, časov svetih apostolov Cirila in Metoda — v letu spomina svetniškega škofa Barage — so naša srca ponovno vzplamtela v zvestobi slovenstvu in narodni tradiciji.

28. julij je skical rojake širom Kanade na Slovensko letovišče pri Boltonu, ki bo poznim rodovom v malem to, kar v slovenski zgodovini pomeni Gosposvetsko polje in knežji kamen pri Gospe Sveti na Koroškem. Tu se polagajo temelji slovenske skupnosti v Kanadi. Sredi polj in sve-

žih gozdov odmeva slovenska pesem in kuje domača beseda slovesne obljube. Molitev ovija dolino ob kapelici Marije Pomagaj. Kot varno poročstvo in tiho zavetje se ozira v množice Mati Marija in kliče v spomin domače ravnine, gorenske planine, trpljenje, bridkost, križ in vstajenje rodu, ki živi pod Triglavom, v Kanadi, Ameriki, po vsej božji zemlji in noče umreti...

Pred dvajsetimi leti smo odhajali v svet. Za nami so tisoči sledili. Domovina je ostala za nami — mala, revna pa lepa, da smo jo kot biser skrili na srce in je nikdar nikomur ne prodamo. Le svojim otrokom bomo ljubezen do nje zapustili. Ljubimo zemljo, ki nam daje kruh in svobodno sonce. Z delom svojih rok pomagamo graditi skupni dom mnogim kanadskim narodom.

Čim večja je naša vdanost slovenskim vzorom in tradiciji, tem bolj bomo koristili, bogatili novo domovino. Nič lepšega, vrednejšega nismo prinesli tej zemlji kot pošteno slovensko ime, ime pridnega, delavnega begunca, žrtve druge svetovne vojne. Tega dejstva nas je spominjal v pozdravnem govoru na 9. slovenskem dnevu predsednik NO g. dr. Miha Krek. V uvodniku "Glasila doma" nam pisatelj Karel Mauser odkriva veliko resnico, ki naj vse Slovence zdrami iz svetske malodušnosti in brezbrizja: "... za dvajsetletnico slovesa od domačih mej bi se morali vrniti v tisto preprosto, do skrajnosti stisnjeno življenje lesenih mest, ki so bila tista leta po rdečem požaru naši domovi v Avstriji. Tja bi se morali vrniti, da bi znova prav doumeli, da je vse, kar imamo, dar božje dobrote, ne samo delo naših rok. Vrniti bi se morali, da bi znova začutili veliko vrednost domače besede, globokost slovenskih tradicij in privezanost drug na drugega..."

To pot je vsa narava z nami praznovala. Še beli oblaki so se skrili za obzorje. Od severa je pometala hladna sapa in odnala sleherni skrb pred nevihto. Slovenske narodne zastave so vihrale v visokem zraku. Po sv. maši pri Marijini kapelici je pridigal č. g. Janez Kopač. V znamenju slavnostnega dne je povezoval bogastvo slovenske besede z ljubeznijo do lepega krščanskega življenja. Kanada je mlada država. Tudi slovenska skupnost je mlada... Okrog očetov in mater vre novo življenje... Od Windsorja, Londona, Kitchenerja, St. Catharines-a, Hamiltona, Toronta, Oshawe, Trentona, od vsepovsod vrisa slovenska mladina, hiti življenje naproti...

V teku popoldanskega programa so nas v svojem materinskem jeziku pozdravili zastopni-

ki bratov Srbov, Čehov in Poljakov. Liberalni poslanec v kanadski državni vladi g. Walter Deacon je prinesel pozdrave ministrskega predsednika Pierrea E. Trudeau-a. Član ontarijske pokrajinske vlade g. Kennedy je poleg odraslih ljubeznivo pozdravil našo mladino. Sporočil je pozdrave predsednika Johna Robertsa, kateremu je k srcu zrasla slovenska folklorna s sijajem narodnih noš in poskočnih popevk. Mesto Toronto je zastopal odbornik Fred Beavis.

Voditelj programa g. Franc Brence ml. je po slovenski in kanadski himni predstavil še ostale častne goste: našega župnika č. g. Prebila, priljubljenega ljudskega pisatelja Karla Mauserja z gospo, g. Pavla Bajdo iz Milwaukeeja, g. Franca Žumra, zastopnika Slovenskega gledališča v Torontu. G. dr. Miha Krek je s svojo vedro besedo navdušil ljudstvo in želel slovenskemu rodu še devetindeset takih dni, kot je današnji in devetindesetkrat tolikšno skupnost... Potem se naša narodna zgodovina ne bo končala. Odpirala se nova knjiga, knjiga življenja slovenskega prostovoljnega begunca iz leta 1945... Pišimo jo z dobroto, vero, ljubeznijo in spoštovanjem do materinih svetinj!

G. Stane Brunšek je doživeto recitiral Župančičevo pesnitev "Duma"... V ropot vlak, ki drvi iz Ljubljane v Westfalijo, udarja usoda brezdomca, kakršni smo bili v letu 1948, ko so nas valovi oceana zanesli na ameriške obale in je dom ostal za nami... iz domotožja nas izvabi moški pevski zbor z dvema pesmima ("Slovenec sem" in "Završki fantje"). G. inž. Franc Germek prikaže v glavnem govoru splošno rast slovenske povojne emigracije. Ljudstvo je vse-skozi pazljivo sledilo programu in od časa do časa nagradilo posamezne govornike z živahnim ploskanjem. Folklorna skupina "Nagelj", ki jo vodi g. Ciril Soršek, je letos prvič okrasila Slovenski dan s svojim nastopom. Fantje in dekleta v narodnih nošah so z lepim narodnim plesnim motivom praznično razgibali občinstvo. G. Franc Jereb je spretno urejal z ojačevalci na traku posneto glasbo.

V drugem delu programa so nastopili člani Slovenske telovadne zveze, ki jih vzgaja g. inž. Grmek. Telovadci so pokazali svoje zmožnosti na bradlji, konju in drogu, v metanju diska in kopja. Dekleta so pokazala svojo gibčnost na dvovišinski bradlji in konju. V nastopu na bradlji in drogu sta se pridružila dva člana češkega Sokola, eden izmed njih kanadski prvak orodne telovadbe in tekmovalc

na olimpijskih igrah v Tokiu na Japonskem.

Geslo "Zdrav duh v zdravem telesu!" še vedno velja. Po Slovenskih dneh, Telovskih procesijah in prireditvah Katoliškega dne se ta zdravi duh slovenstva goji kot raste žlahtno cvetje po opojnem dežju na domačih vrtovih. Pridne roke pa naj čistijo plevel in odpirajo vrata slovenskih domov božjem soncu Resnici in Ljubezni, v čigar svetlobi je hodil po ameriški zemlji prvi prostovoljni slovenski begunec — škof Friderik Baraga! Bog vas živi! Anica Resnik

L. Ambrožič st.:

OBLJUBA DELA DOLG

LII.

Zato mi je bilo zelo žal, da nisem mogel sporočiti med raztresene viničarje, ko se je prevrnil vagon jajc, ki so bila naložena v Konjicah in po ozkotirni železnici poslana v Poljčane. To so naredili takole: Ozkotirna železnica je bila potegnjena v Poljčanah med navadno, širokotirno progo, na kateri, recimo, je stal prazen vagon. Pod ta vagon so potem porinili napravo s kolesi za ozkotirno progo, ki je peljala iz Poljčan v Konjice. Na to napravo so potem vagon pritrtili. Ta vagon je bil nato poslan v Konjice, v katerega so naložili jajca in jih poslali nazaj v Poljčane, kjer je bil veletrgovec z jajci, ki jih je pošiljal po vsem svetu. Kako se je pisal, sem pozabil. Na ostrem ovinku na kraju, ki sem mu tudi pozabil ime, je mala lokomotiva nekoliko ojačila hitrost, da bi lažje zmagala ovinek in to je postalo usodno. Prehitra vožnja na ovinku je preveč nagnila vagon in ta se je prevrnil. Trgovec je šel samo pogledat, nato pa prepustil vso vsebino, ne vem koliko tisoč jajc, ljudem, da so jajca po mili volji odnašali in vagon izpraznili. Nikdar še nisem videl toliko škodna kot tiste dni. Nekako polovico je bilo pobitih, druga polovica pa še celih. Pobiti so romali kar naravnost v ponve v sevrto mast tako, da je po celi okolici dišalo po ocvrtih jajcih. Zelo mi je bilo žal, da nisem mogel obvestiti vseh viničarjev po okolici, da bi si jih nabrali. Saj creti bi jih ne mogli, ker niso imeli masti, a vsaj kuhinji bi se lahko najedli. Saj blaga je bilo od sile in ljudje so odnašali in spraznjevali zaboje v ponoč, vagon se je pa prevrnil v jutranjih urah.

Stajerci so veseli ljudje in kar hitro sem se uživel vsemu, delu in postrežbi v trgovini, ter se privadil ljudem. Kar hitro sem imel dosti prijateljev. Le pogrešal sem orlovsko organizacijo in sploh društveno življenje. V

Poljčanah je obstajalo edino društvo "Zvon", ki je v glavnem gojilo petje in le redko kako igro. Tako ni bilo ob sobotnih večerih in nedeljah kaj početi. Vršili so se pa v okolici vinočiči — pušenanki kot so tam rekli — pušenank. To pride iz nemščine. — Vinogradnik je dobil dovoljenje, da je smel prodajati na drobno, kot v gostilni, vino, v svojem vinogradu pridelano. Tega je smel točiti le zunaj strehe, torej na vrtu pod drevesi, "pod vejo" kamor je razpostavil mize in stole za goste. Ti so prihajali iz vse okolice ter pripeljali s seboj tudi prijatelje in znance z namenom, da so pripomogli vinogradniku, da je čimveč vina iztržil. Od vina, ki ga je vinogradnik na ta način prodal, ni bilo treba plačati nobene trošarine, dočim je moral od vsega drugega, ki ga je na kak drug način prodal, plačati predpisani davek. Od tako prodanega je plačal le kolkovino za dovoljenje. Zato so vsi delali reklamo, za te pušenanke, ki so jih prirejali organizirano, da niso škodovali drug drugemu. Čim več ljudi, je bilo, tem več vina je bilo prodanega brez dohodninskega davka. S tem je bilo nekaj stotakov prihranjenih vinogradniku. Na te prireditve sem šel rad, ker sem navadno našel prijetno družico in dobro pijačo, zdravo, ki po njej ni prav nič glava bolela, pač je pa žep bolj občutil.

Nekaj tednov po mojem prihodu se je poročil naš poslovodja. Priredil je malo gostijo bolj za ožji krog. Tako smo dobili v konzumu mlado gospodinjico, Ivanko Havtmanovo, ki je bila poznana daleč na okoli kot ena najboljših deklet. Vse življenje je postalo živahnije, bila je dobra duharica in gospodinja, pa tudi v trgovino je prihajalo več ljudi, saj je imela dosti znanih in prijateljev, ki so jo zelo čislale, pa so prihajale nakupovat, da so se tako z njo pozdravile. Tudi so nas začeli razni vinogradniki vabiti za nedeljo popoldan v svoje zidanice. Navadno so pripravili prekajena reberca in kmečki kruh, pa smo se posedli po lesenih kladah v zidanici, pa jedli in pili in marsikako uganili.

(Sledi še)

Nemci in Judi so v Tel Avivu prešli preteklost
JERUZALEM, Izrael. — Judje niso cela desetletja mogli pozabiti, kakšne zločine je nad njihovi rojaki delal Hitlerjev režim. Še l. 1965 je na primer nemški diplomat dr. Pauls bil predmet burnih demonstracij v Tel Avivu, ko je prišel kot prvi nemški poslanik zastopat bonnsko vlado v Izraelu.

Izraelska javnost mu je posebno zamerila, da je bil nekaj major v Hitlerjevi armadi in da se je kot tak boril za Hitlerjevo Nemčijo na vzhodni in zahodni fronti. Dr. Pauls ni obupal; tri leta se je trudil, da razloži izraelski javnosti, kako globoko se je spremenil nemški narod. Pa mu je prišla na pomoč lanska vojna med Izraelom in Arabci. Izrael je imel takrat le malo prijateljev, zato je bil tem bolj prijetno presenečen, ko je ugotovil, da je bila Nemčija med prvimi deželami, ki se je postavila na izraelsko stran, akoravno je pri tem tvegala, da se bo zamerila Arabcem, ki jo bodo gospodarsko bojkotali. Bojkot pa ni trajal dolgo, kajti Arabci so imeli več koristi kot stroškov od poslovanja z Nemčijo.

Izraelska javnost se je zato hitro preorientirala. V Nemcih ne vidi več sovražnikov, ampak prijateljev. To se je pokazalo pri odhodu dr. Paulsa iz Tel Aviva na novo službeno mesto. Na poslovilno čajanko je prišlo vse, kar v Izraelu nekaj pomeni v politiki in gospodarstvu. Takega navala na čajanko še ne pomni diplomatski svet v Tel Avivu.

Dr. Pauls pri vsej slovesnosti ni pozabil, zakaj je bil poslan v Izrael. Kot je ob svojem prihodu šel najprej počastiti izraelski spomenik, postavljen v spomin 6 milijonov judovskih žrtev, tako je ob slovesu napravil svojo zadnjo uradno pot zopet pred isti spomenik in se poslovil od njega. Na izraelsko javnost je to napravilo lep vtis.

Nova levica se organizira tudi na Portugalskem

LISBONA, Potr. — Portugalska diktatura ni preveč stroga proti študentom. Res jim ne pušči, da bi se javno organizirali, toda njihovih podtalnih levicarskih organizacij pa ne preganja s posebno vnmemo. To okoliščino je takoj izrabila nova levica, ki je začela na debelo ustanavljati podtalne krožke in jih uvajati v subverzivno delo.

Študentje so že našli priliko, in način, kako izrabiti male tiskarne, ki jih imajo razne študentske zveze za tiskanje svojih listov, poročil itd. V teh tiskarnah tiskajo sedaj pristaši nove levice svoje letake in propagandno literaturo, ki je na las podobna tisti, ki jo poznamo iz nemirov v Ameriki in v evropskih državah.

Narodna unija, ki ima političen monopol v deželi kot edina dovoljena stranka, je že začela propagando proti novi levici in zahteva pred vsem od vlade, naj se sedaj v kali zatre to gibanje, da ne bo pozneje še več težav z njo.

Rž odpornejša

WASHINGTON, D.C. — Rž uspeva v zemlji, ki je za pšenico preslaba, in se tudi lažje upira suši in vročini kot pšenica.

CLEVELAND, O.

Zenske dobijo delo

Secretary
General office work; light typing. Experience required.
UNIVERSAL HEAT TREATING INC.
870 Addison Rd.
361-1600 (153)

Išče pomočnico
Bolehna vdova, mati dveh otrok, 9 in 15 let, išče žensko, ki bi stanovala pri njej v Euclidu in ji pomagala. Kličite 731-6468. (152)

STROJNE ŠIVILJE

Izkušene ali izučimo. Stalno delo, prijetni pogoji, visoka urna plača in od kosa. Plačani prazniki in počitnice. Mnogo drugih koristi.

WORK WEAR CORPORATION

1768 East 25th St.
(Južno od Payne Ave.) (151)

Delo dobe
Iščemo izkušene strojne šivilje in šivače, ženske ali moške, za polni ali delni čas, tudi upokojeniki dobrodošli. Oglasite se od j. dop. do 5. pop. pri

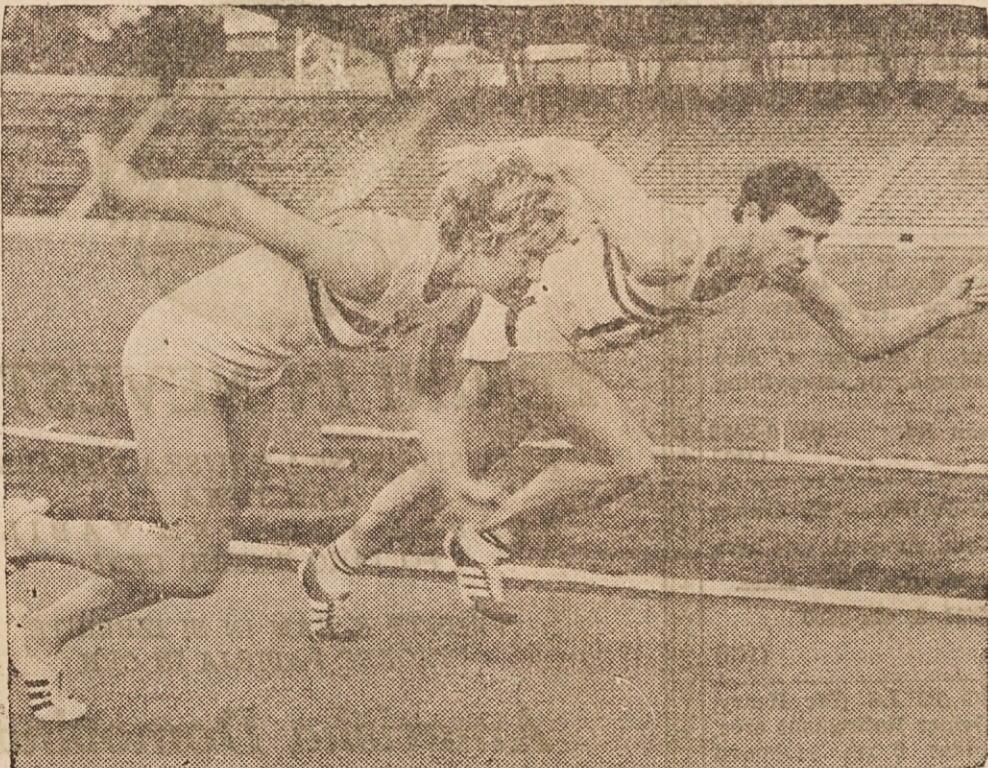
SHERMAN'S CLOTHES
6101 Euclid Ave. (150)

MALI OGLASI

Lastnik prodaja
Eno dvodružinsko hišo, 5-5, in eno enodružinsko hišo, 7, na enem lotu, na 6705 Bonna Ave. Oglasite se osebno ali kličite 391-3720.
— (30,31,5,6,8,12,14 15 21 22 avg)

Loti naprodaj
Chardon Rd. okolica na Richmond Heightsu. Samo še nekaj jih je na razpolago za gradnjo vašega bodočega doma. Kličite 481-0400. (152)

Brata iščem
Rad bi zvedel za mojega brata Adolfa Sraj, ki živi nekje v Pensilvaniji. Kdor bi kaj vedel o njem, naj mi sporoči na naslov: Joe Sray, 6710 Bonna Ave., Cleveland, Ohio 44103, ali naj kličite 431-7445. (151)

VEZBANJE ZA OLIMPIJADO — Lillian Board in Rom Jones preskušata svojo brzino na novi tekmovalni stezi, ki je slična oni v Mexico Cityju, kjer bosta zastopala Veliko Britanijo v tekih na letošnji olimpijadi.

D. RAULJEN:

Mrtvi ognjenik

"Peklenko kuriš na Smrekovcu. Mirt! Če te ni živ ognjenik!" si je Stane Grozd hotel brisati čelo in lase in si je svežil lice z robcem, ki ga je namakal pri studencu.

"Mirt, če si pri tej hiši kaj doma, nam razodeni, ali bi se dala dobiti latvica kislega mleka?"

"Kako le moreš dvomiti, blagorodni komandir! Saj smo vendar na Smrekovcu. To je velika beseda. Stane!"

"Zate nemara. Ti si lepo privoščiš letovišče in živiš veselo kakor vsa umetniška drhal. A mi, borci, naj se otepamo za vas in za blagor očetnjave!"

"Če te ni prignala posebna vojaška skrivnost, mi že še dopoveš, kaj kaniš na Smrekovcu početi s svojimi molojci. Nu, zaenkrat dovolj, da vam postrežem..."

Gospodinja, radovedna in vznemirjena zaradi prihoda vojakov, se je bila naglo vrnila s polja; trdo se je ustavila pred Mirtom, ko je stopil pred njo, neprijazno ga je pomerila s sivkastimi očmi, s katerimi se je Mirt nerad srečeval.

"Kaj bodo tu? Česa hočejo?"

"Vprašate! Latvice mleka prosijo, kruha imajo sami."

"Lenka!... Človek stopi dve pedi od doma in že se vse razgubi, kakor miši v luknje."

Enkrat samkrat je poklicala mačeha in že je bila Lenka v

veži. Postregla je vojakom z latvicami kislega mleka. Kakor razposajeni otroci so posedli in južinali. Stane in Mirt sta se hladila v gostinski sobi. Ko je Stane videl Lenko, so se mu zasvetile oči v stari študentski razigranosti:

"Tako, tako, Mirt, sva že vkup!... Pa nič ne pomaga. Za pokoro, ker paseš lenobo in ljubezen na Smrekovcu, odrineš z menoj za vodnika. Tako rekoč službeno te zasežem. Kar brž culo na ramo, drugega nič... Saj cesar da pol hleba in kar je treba..."

Odločitev je bila nagla. V nikoli do sita utešenem pohlepu po planinski samoti pod velikanskim obokom svobodnega neba si je Mirt obetal nekaj novih lepih dni in noči.

"Sotorili bomo," je veselo razlagal Stane. Mirt je zaslutil, v čem je mehkobni, na oko za vojaški poklic nič kaj pripravi dečko našel svoje veselje. "Vsaj tri, štiri dni bom sam gospodaril. Sicer pa tudi naš stari, naš komandir, ni pust robovsa. Sele čez nekaj dni pride za nami. Sploh, tole naše tehnično delo v obmejnih predelih, koder je življenje venomer napeto kakor struna, ki zadrti že ob rahlem dotiku, ni tak prazen dril, kakor pri vas pešakih. Nu, sam se boš prepričal."

Stopila sta med vojake. "Zapojte, fantje!"

"Radi, gospod poročnik! Taka malica je vredna zahvale!" se je zasmel postavil dečko, ki je bil poslednji obilnil žlico in je veljal za prvega pevca.

"Hej, kolika je Jahorina planina..."

Zatrepetala je ubrana pesem, čvrsti Bosanec je sukal glas kakor srebrni ključ, ki srca odklepa. Okoli vojakov, ki so se, držeč se čez ramena, strnili v velik krog, so se nabirali venomer novi poslušalci. Poslušali so in prikimali, ko je Rok pohvalil: "Le še katero uberite! Petje nam je ljubše ko vojskovanje!"

"Gadje, kaj?" se je izprsil Stane. Mirt je bil skoraj zamaknjen. Sam ni vedel, česa se mu hoče, imel je ginjenost in vese-

lje v enem mehu, spomine na dijaška leta in pohlep po planini prav tako. Stopil je k Lenki, ki je stala ob podbojih, roke sklenjene pred seboj, zamišljena v petje, kakršnega še ni bila slišala. Gorski fantje pojo drugače.

"Zdrava, Lenka, in zahvaljena! Vrnem se — sam ne vem kdaj. Moram spet v planino. Ti si mi njeno lepoto odkrila — a pogled, zlata prijateljska duša me žene s seboj, da bova spet nekaj dni srce pijana, kakor tiste davne, davne čase, ko sva skupaj študentovala."

Nagnila je glavo, kakor da pritrjuje.

"Nimaš besede zame?" se je začudil.

"Drugič, Mirt!" je tiho odgovorila. Nato je segla v roko še Stanetu, ki je pristopil, da se na svoj vedri način zahvali za postrežbo.

"Naprej!" je urezalo poročnikovo povelje.

Ze so bili optrali nahrbtnike in druga bremena, ki so zbužala neznanstvo radovednost domačinov. Zavili so po planinskem kolovozu mimo hlevov na pašnik in takoj nato v gozd. Kakor dolga zelenkasta kača, ki se na soncu lenobo izgublja v skrivališče, se je kolona pomikala med gosto, senčnato jelovje.

"Ali naj zavriškam?" je vzkliknil Stane. Stopala sta z Mirtom daleč za kolono.

"Le daj!" je zadovoljno privolil Mirt. Ozrl se je. Lenka je še stala na pragu. Toda ni pogledala za njim, govorila je z ljudmi, ki so se spet razhajali na delo.

Troje sončnih dni in zvezdnatih noči je Mirt preživel s prijateljem daleč onkraj Smrekovca. Na široko se je tam razgrnila planota. Postavili so šotore na robu gozda. Čez dan so vojaki merili, kopali, patroljirali, imeli svoje opravke; Mirtu jih je bilo le malo mar. Ozračje obmejne napetosti ga ni vznemirjalo. Uta-pljal se je v veličastno luč, razlito čez višavja. Pod noč sta s Stanetom ležala pred šotorom ob ognju. Poslušala sta pesmi in šale vojakov. Zaspala sta ubita od dnevnice pripeke, a nočni hlad ju je napajal z globokim snom. Tiste ure, ko je četa spala kakor pokončana, so stražarji stopali počasi na svojih odmerjenih postojankah kakor strahovi čez oder. Ustavljali so se na oprezovališčih, prisluškovali in strmeli v noč. Tihotapska pota, ki so prejšnje čase držala naravnost čez planoto, so se zdaj manj tvegano odmaknila daleč naznotraj v goste gozdove. A tretjo noč se je zgodilo, da je tišino presekal oster stražarjev klic, takoj nato je v noč planil strel.

Ko sta Stane in Mirt skočila iz šotora, so bili stražarji že prinesli obstreljenca. Kri se mu je nagosto polila po stegnu, premočila je umazano obleko, ki jo je bilo treba odlepljati od kože. Ko je Stane posvetil ranjencu v obraz, je Mirt spoznal Kumpa. Držal se je kljubovalno kakor obstreljen krugulj. Na vprašanja je odgovarjal zakrknjeno in prezirljivo.

"Tihotapec?" je vprašal poročnik Stane.

"Morda še kaj več," je nehote s posmehom izdal Mirt. Za silo so obvezali ranjenca, potem se je zleknil ob žerjavici. Stražar je ždel poleg njega. S prvim svitom so Kumpa spravili na mezza in ga odtovorili v dolino. Ljudje, ki so že vsa leta opazo-

vali Kumpovo pohajkovanje na eno in na drugo stran, so rekli, da bržčas ne bo zlepa spet videl Smrekovca.

Tisti dan se je poslovil tudi Mirt. "Vsakega gosta je v treh dneh zadosti," je rekel, objel Staneta in že odvihral. S polno mapo se je vrnil na kmetijo.

Artnik se je bil pravkar vrnil z obhoda po kmetiji. Postal je na dvorišču, ko je zagledal prihajati gosta. Namršil je obrvi in ga pogledal nekoliko postrani, ko je Mirt stopil predenj.

"Zdaj pa nazaj v dolino... in potem v mesto," je nekoliko v zadregi rekel Mirt in iskal pri-

mernih besed, da bi se zahvalil. Ni vedel, kako bo naletel.

"Tak tako," je prikimal Artnik in gosto puhnil.

"Lenki bi pa še rad segel v roko," je naglo dodal Mirt.

"A, Lenki? Jaz sem pa mislil, da se bo spotoma sama oglasila pri tebi onkraj Smrekovca."

"Kako? Mar je zdoma?"

"Zdoma. Včeraj zarana se je odpravila k teti na Ljubensko. Saj ti pravim, da sem mislil, morda se zglaš mimogrede pri tebi! A glej, je rajši izbrala spodnjo pot. Kajpada, bolj varno je tod, bolj zložno in senčno."

(Dajle prihodnjč)

CHICAGO, ILL.

FEMALE HELP

NURSES

Want to be close to the advantages of a large City?

Want the relaxed pace friendly atmosphere of a small town?

Keed Full Time Registered Nurses

for general floor duty with some surgical duty

Daniels Memorial Hospital

20 bed General Hospital and Nursing Home Wing (19 beds) to reap the benefits, call or write:

Administrator
Phone 406 — 487-5931
P.O. Box 945,
Scobey, Montana 59263 (152)

BUSINESS OPPORTUNITY

LAUNDROMAT — By Owner
Coin-operated. Dry cleaning and pressing. Drop-off service. Parking lot. Excel. condition.
VI 6-7842 (152)

BEAUTY SHOP — By Owner
Lge., immaculate cond. Selling due to illness. \$1200 or best offer.
6854 W. Montrose 867-4322 (151)

RESTAURANT & COCKTAIL LOUNGE — Anchor House New England antique decor. On highway 12, 1 mi. N. of Fox Lake. Chian O' Lakes area, accessible by water.
JU 7-5238 (153)

HOUSEHOLD HELP

WOMAN for cleaning. One day weekly. So-West suburb. Own transportation necessary.
349-2681

REAL ESTATE FOR SALE

6 RM. HOME — Att. gar., frplc., gas, quiet rd. woods, lot 165 by 540'. One hour to Chicago. \$8,500.
IR 8-6964 (152)

GLENVIEW — West. Custom bld. Ranch. 4 bdrms., 100 by 275' lot. Ige. kit. w/ d-washer, cer. t. util. rm., 3 cer. t. ba. 2 w/ showers. Lge. liv. rm. w/ frplc., din. rm., lge. 2 car gar. w/ circ. drive. Will sell on contract. Low 50's. 724-8316 (152)

5 RM. FRAME HOUSE — A11 built-in stove., 2 bdrms., garage. Black top driveway. Connected porch. \$10,500. KI 6-8564 (151)

FLOSSMOOR — Brick & Crab Orchard Stone Ranch — Lge. lot. 3 bdrms., 1 rm. w/ frplc., cer. tile bath & kit. Brkfst. nook, din. rm., patio, 1/2 bsmt., 2 car gar. w/ elec. dr. Beaut. lndscpd., nr. everything. Low 40's. 2112 Hutchison Rd. SY 8-2452 (151)

EVERGREEN PARK — By Owner
2 Ap. Brk. Cent. air cond., gas heat, side drive, 2 car gar. Low taxes.
424-4411 & 424-6460 (153)

WHISPERING HILLS (Mc Henry, Ill.) — By Owner Retirement area, 50 yrs. or older. 6 rm. yr-round home. Att. gar., gas heat. Lot 80 by 150. \$16,500. 497-3222 (151)

V BLAG SPOMIN
OB DRUGI OBLETNICI, ODKARJE V GOSPODU PREMINULA
NAŠA LJUBLJENA SOPROGA,
MAMA, STARI MATI IN SESTRA

Johana Mish

roj. ČERNE, por. GRUM

Izdihnila je svojo plemenito dušo dne 6. avgusta 1966

Počivaj v miru, blaga žena, ljuba mati v grobu tam, v spominu trajnem boš ostala, nepozabna, draga nam.

Žalujoci:

JOHN MISH, soprog;
hčere: JENNIE KIMPEL, PAULINE GRUM, DOROTHY GASSIEW-SKI in CHRISTINE RADD;
sin: EDWARD J. GRUM;
zeti WILLIAM, AL in LEO;
5 vnukov in 5 vnukinj,
brat IGNAC CERNE
in ostali sorodniki.

Cleveland, O., 6. avgusta 1968.

ČISTO ENOSTAVNO —
Kdo bi se ukvarjal s kozarci, mladi šimpanz Winnie je kar na široko odprl usta, pa mu teče mleko vanje.

ŽENINI IN NEVESTE!

NASA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN CRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

Henderson 1-0628

CHICAGO, ILL.

HELP WANTED

SUPERVISOR of Technical Processes Assistant Director II

Western N. Y. Library system with headquarters in Niagara Falls needs an experienced, competent Admn. to supervise the catalog & process of Library materials, plus a Union Catalog, for its 19 Member Libraries and contracting Libraries, including both a University and a local College.

Requirements: 4 years of satisfactory professional experience in a Library of recognized standing, 3 years of which shall have been in the field of tech. processing acquired after the issuance of the professional certificate, and 5 years of College training in a College or University recognized by the State of New York, 1 year of which must have been professional Library training in a recognized Library School or any equivalent combination of experience and training sufficient to indicate ability to do the work. Must be a U.S. Citizen. Salary range \$2,000 to \$13,800 in 5 steps, full hospitalization paid, 23 days vacation, sick leave, New York State retirement & Social Security, 35 Hr. Work Week.

For further information write to Mr. J. W. Hurskett, Director
Nioga Library System
2510 Seneca Avenue, Niagara Falls, N. Y. 14305 (151)

HOUSEHOLD HELP

ELDERLY LADY — Non-drinker. Permanent. Live in & care for 2 children. Own rm. & board. N.W. location. Refs. Call GR 7-7600, Ext. 329, days. Eves. 583-6632. (150)

HELP WANTED

REGISTERED NURSES NEEDED

39 bed hospital expanding to 83 beds. This is an opportunity for Registered Nurses to insure your Medical future, enjoy top pay and excellent fringe benefits.

GENERAL PRACTITIONERS

Excellent opportunity for young capable Physician serving 12,000 population. Liberal Personnel Policies. Good schools and recreation facilities nearby. — Write Administrator.

Standish Community Hospital

805 W. Cedar St., Standish, Mich.

Phone Area Code 517-846-7061 (152)

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

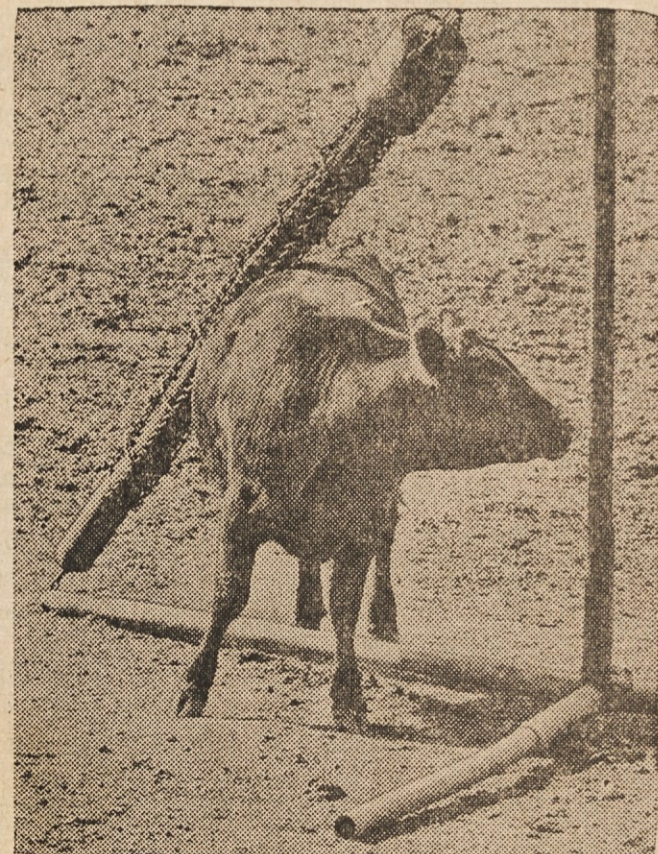
6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

DVOJNI NAMEN — Junec se drgne ob posebno napravo na pašniku v Wisconsinu, ker ga nadleguje mrčes. Naprava je narejena tako, da pri drgnjenju vanjo pušča v kožo živali tudi posebno oljno tekočino, ki uničuje zajedalce.